

תוכן עניינים

1	חלק א': עקרונות יסוד
1	שער א': מבוא
1	פרק א': המסגרת הנרמטיבית המסדירה את זכויות הנכים
3	פרק ב': מעמדן הנורמטיבי של הוראות אגף השיקום
5	פרק ג': פגיעה בזכות לשוויון ואיסור הפליה
7	פרק ד': עילת המידתיות
9	פרק ה': שיטת התיק הפתוח
11	פרק ו': קבלת מסמכים רפואיים ללא תשלום
13	שער ב': הקשר הסיבתי
13	פרק א': הקשר הסיבתי הנדרש לצורך זכאות על-פי חוק התגמולים
15	פרק ב': אסכולה כמבססת קשר סיבתי
17	פרק ג': הוכחת אופיו המיוחד של השירות - הוכחת הקשר הסיבתי
19	שער ג': אחריות המדינה בנזיקין
19	פרק א': היעדר אחריות המדינה
21	פרק ב': תביעת שיפוי מצד המדינה
21	1. כללי
	2. בקשה להבאת ראיות לסתור - תביעת שיבוב שהגישה התובעת בגין תשלומים המשולמים על ידה
21	3. האם נושאת המדינה בנטל הפיצוי בתאונה מעורבת, כהגדרתה בסעיף 3(ב) לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים כאשר הנפגע הוא שוטר אשר נפגע תוך כדי שירותו בתפקיד?
23	חלק ב': חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959
25	שער א': פרשנות - סעיפים 1 עד 17 לחוק
25	פרק א': פרשנות - הגדרות - סעיף 1 לחוק
25	1. הדין
27	2. כללי
	3. האם פגיעתו של המערער מהווה "חבלת שירות" בהתאם לתיקון מס' 29 לחוק?
28	4. "נצרך"
31	5. "תקופת שירותו עקב שירותו"
32	6. מחלה קונסטיטוציונלית - קשר סיבתי-משפטי
33	6.1 כללי
33	6.2 נטל ההוכחה
34	

7. הבחנה בין תאונת עבודה לתאונת מקצוע וההבדלים בינם לבין	
ההסדר בחוק הנכים.....	36
7.1 כללי.....	36
7.2 הבחנה בין תאונת עבודה לבין ההסדר בחוק הנכים.....	37
7.3 ההבדלים בין חוק התגמולים וחוק הנכים לבין חוקי	
העבודה.....	37
7.4 ערעור על פסק-דינה של ועדת הערעור - מועד תחילת הזכאות	
לקבלת תגמולים במועד פטירת המנוח.....	38
8. ההלכה הפסוקה.....	40
8.1 לצורך הכרה במחלה על-פי סעיף 1 לחוק הנכים על התובע	
להוכיח שני תנאים מצטברים.....	40
8.2 עת עסקינן במחלה שפרצה או הוחמרה עקב טיפול רפואי שניתן	
במהלך השירות הצבאי, יש להכיר בה ככזו שנגרמה עקב השירות	
הצבאי, אף אם לא הוכחו רכיבי הרשלנות.....	41
8.3 על-מנת להכיר בפגימה מוכרת או מוסבת, צריכה להיות תחילה	
פגימה.....	42
8.4 אין חובה לוועדה הרפואית לאמץ חוות-דעת מומחה מטעם	
המערער, כשהיא חולקת על הממצאים בה.....	43
8.5 אם אין נכות, בוודאי שלא יכול להיות קשר סיבתי, הואיל	
וקיומה של נכות הינו תנאי הכרחי להכרה בקשר סיבתי.....	44
8.6 מוטל על הנכה, התובע תגמול ושיקום על-פי אותו חוק, להוכיח	
את תביעתו, כולל יסוד קשר הסיבתי לפיו אירעה הנכות עקב	
השירות.....	45
8.7 מטרת החוק אינה פיצוי נזיקי לנכה בגין הפסדי השתכרות	
בפועל, אלא הקלה על הנכה בחוק הסוציאלי.....	46
8.8 אין זה סביר להגביל את שיקול-דעתה הרפואי מקצועי של	
הוועדה לתוצאות בדיקת עזר.....	47
8.9 כל פגימה הנובעת ישירות מהחבלה באותה תאונה מוכרת	
כפגימה שנגרמה בזמן השירות ועקב השירות.....	48
8.10 החלטת וועדה רפואית עליונה לא היתה בת-חורין לקבוע שאין	
להעניק כלל אחוזי נכות, אלא חייבת היתה להעניק אחוז אחד....	48
8.11 לא די באיתור קרע, בבדיקת M.R.I, על-מנת לחייב את הוועדה,	
בניגוד לשיקול-דעתה.....	49
8.12 הוועדה פעלה כראוי כאשר קבעה אחוזי נכות בהתאמה.....	50
8.13 לא הוכח קשר משפטי-סיבתי בין השירות לפריצת	
המחלה.....	50
8.14 יש קשר של גרימה, בין תנאי השירות לבין פגימה נפשית....	51
8.15 נטל ההוכחה לקיום הקשר הסיבתי בין המחלה לבין השירות	
מוטל על המערער.....	52

8.16 ערעור על דחיית הכרה במשיב כזכאי לזכויות נכה - אי-קיום PTSD	54
8.17 ערעור על החלטת ועדת הערעורים - המשיבה לא עמדה בנטל להוכיח כי "מתקבל מאוד על הדעת" כי התקיים קשר סיבתי בין הפטירה לאינטרפרון	55
8.18 ערעור על פסק-דינה של ועדת הערעור - לא הוכח כדבעי קיומו של קשר סיבתי בין תנאי השירות לבין פרוץ המחלה	57
8.19 ערעור על החלטת המשיב לפיה אינה קיימת עדות לקיומו של PTSD	58
8.20 ערעור על החלטת המשיב אשר דחה את בקשת המערערת להכרה בנכותה בגין מחלת CRPS	59
8.21 תביעת המערער להכרה במסגרת "המסלול הירוק" בגין מחלות הסרטן בעקבות פעילותו בקישון	59
8.22 ערעור על החלטת המשיב לפיה לא הוכח קשר סיבתי בין אירוע מיום 25.07.12 לבין מחלת הסוכרת בה היא לקתה	60
8.23 ערעור על החלטת קצין התגמולים לפיה החבלה מיום 11.07.12 לא אירעה עקב השירות	61
8.24 ערעור על החלטת המשיב לפיה כי לא הוכח קשר סיבתי בין המחלה המיאולופתית של עמוד השדרה הצווארי והמותני, ממנה סובל המערער, לבין תאונת הדרכים ותנאי שירותו הצבאי	62
8.25 ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר סיבתי בין תנאי שירותו הצבאי של המערער לבין תלונותיו על טנטון	63
8.26 ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מחלתו הנפשית ממנה הוא סובל, לבין תנאי שירותו הצבאי - קיומו של קשר מסוג החמרה בשיעור של 66%, בין הפגימה הנפשית ממנה סובל המערער לבין תנאי שירותו הצבאי	65
8.27 ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר סיבתי בין כאבי גב תחתון וירך ימין של המערער לבין אירוע מיום 18.12.11 במהלך שירותו הצבאי	67
8.28 ערעור על החלטת קצין התגמולים לדחות את בקשתם של המערערים להכיר בזכויותיהם לפי חוק משפחות החיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) בעקבות פטירתו של בנם המנוח	68
9. ערעור על החלטת המשיב, אשר דחה את בקשת המערער להכרה בנכותו וקבע כי אין קשר סיבתי בין כאבי גב תחתון עם קרינה והירדמות רגלו הימנית לבין אירוע מיום 27.11.10	70
10. ערעור על החלטת המשיב לפיה כי אין קשר בין מצבו הנפשי לבין תנאי שירותו הצבאי - הוכחת קשר סיבתי של החמרה בין תנאי שירותו של המערער לבין מחלתו הנפשית	71

11.	האם תסמונת התעלה הקרפלית, ממנה סובלת המערערת כיום נגרמה בשל עבודתה של המערערת מול מחשב בתקופת השירות הצבאי?	72
12.	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מחלת הסוכרת לבין תנאי השירות בצבא	74
13.	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר סיבתי בין מצבה הנפשי של המערערת לבין תנאי שירותה הצבאי	75
14.	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין כאביו בעמוד שדרה צווארי לבין תנאי שירותו בשירות בתי הסוהר	76
15.	ערעור על החלטת המשיב לפיה כי אין קשר בין מצבו הנפשי לבין תנאי שירותו הצבאי	77
16.	ערעור על החלטת המשיב לפיה לא ניתן להכיר בנכות האורתופדית ואין קשר בין כאבי גב תחתון לבין אירוע מיום 20.01.09 ותנאי השירות הצבאי	78
17.	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין הכאבים בכתפיים ובכף יד ימין לבין השירות במשטרה	79
18.	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין ליקוי השמיעה והטינטון לבין תנאי השירות במשטרה	80
19.	ערעור על החלטת המשיב לפיה לא הוכח קשר סיבתי בין אירוע מיום 02.09.10 לבין תלונות על ברך שמאל	81
20.	ערעור על החלטתה לפיה המערער אינו עונה על הגדרת נכה	82
21.	ערעור על החלטת המשיב לפיה לא הוכח קשר בין מחלת המיגרנות לבין תנאי השירות הצבאי	83
22.	כאבים בגב תחתון ובצוואר הינם על רקע מהלך טבעי וכרוני	84
23.	ערעור על החלטת קצינת התגמולים לפיה אין קשר בין המצב הנפשי ובין תנאי השירות בגיבושון	85
24.	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מחלת הסוכרת ובין תנאי שירותך הצבאי	86
25.	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מחלת הסוכרת ובין תנאי השירות בצבא	87
26.	ערעור על החלטת קצין התגמולים לפיה אין קשר בין הופעת הכאבים בשוק ימין לבין אירוע מיום 02.08.12 במהלך שירותו הצבאי במילואים	88
27.	ערעור על החלטת המשיב לפיה לא הוכח קשר סיבתי בין תלונותיו לטינטון קבוע לבין תנאי השירות	89
28.	ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין כאבי הגב התחתון והפתולוגיה הדיסקלית לבין תנאי השירות	90

29. ערעור על החלטת המשיב לפיה לא הוכח קשר סיבתי בין תלונותיו בנוגע לגב תחתון וצווארי לבין חבלותיו בארבעה אירועים שהתרחשו במהלך שירותו הצבאי..... 91

30. ערעור על החלטת המשיב כי אין קשר בין ההפרעה בגב תחתון לבין תנאי שירותך הצבאי..... 92

31. ערעור על החלטת קצין התגמולים בה קבע המשיב ש"אינה קיימת נכות אורגנית או נפשית הקשורה בחבלה בראש"..... 93

32. ערעור על החלטת קצין התגמולים אשר דחה את בקשת המערער להכרה בנכות וקבע כי אין קשר סיבתי בין תנאי שירותו הצבאי לבין ה"הפרעה" בכתף ימין..... 94

33. ערעור על החלטת המשיב, אשר דחה את בקשת המערער להכיר בנכותו הנפשית..... 96

34. ערעור על קבלת "ראיה חדשה" ואי-שינוי החלטה קודמת לפיה אין קשר בין כאבי גב תחתון של המערער לבין שירותו הצבאי..... 97

35. האם יש להעמיד את המערער לבדיקה רפואית חדשה?..... 100

36. ערעור על החלטת המשיב לפיה המחלה בבלוטת התריס לא החמירה במהלך השירות הצבאי..... 102

37. ערעור על החלטת קצין התגמולים הדוחה קיומו של קשר סיבתי בין פגימה בעמוד שדרה תחתון של המערער לבין אירוע חבלתי בתקופת שירותו הצבאי..... 104

38. מצב כתף ימין של המערער החמיר בשיעור של רבע מדרגת נכותו הכוללת לאחר טיפול רפואי בתקופת השירות הצבאי ועקב השירות..... 106

39. ערעור בהחלטת המשיב אשר קבע כי אין קשר בין כאבי כתף ימין לבין תנאי שירותו הצבאי במשך 27 שנים..... 107

40. ערעור על החלטת קצין התגמולים במסגרתה נדחתה תביעתו של המערער להכרת זכות כנכה בעקבות מחלת לחץ דם גבוה ראשוני..... 108

41. ערעור על החלטת המשיב כי אין קשר בין מצב עמוד שדרה מותני שלו לבין תנאי שירותו הצבאי..... 110

42. האם מפקדיו של המערער, טירון בחיל השריון, היו קשובים למצוקתו הבריאותית, או שמא הצעדים שנקטו תרמו באופן משמעותי להתדרדרות ראייתו בעין ימין?..... 111

43. ערעור על החלטת המשיב בה נקבע כי אין קשר בין כאבי כתף וגב תחתון לבין אירוע החבלה..... 112

44. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין המערער לבין תנאי שירותו במשטרה..... 114

45. ערעור על החלטת המשיב אשר קבע כי לא הוכח קשר סיבתי בין תנאי שירותו הצבאי לבין מחלת עמוד השדרה המותני..... 115

46. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין הטרשת הנפוצה בה לקתה המערערת לבין תנאי שירותה הצבאי	115
47. ערעור על החלטת המשיב כי אין קשר סיבתי בין מחלתו הנפשית לבין תנאי שירותו הצבאי	117
48. האם למערער "נכות" כמשמעה בחוק הנכים?	118
49. ערעור על החלטת קצין התגמולים לפיה אין קשר סיבתי בין המצב הנפשי ובין תנאי השירות הצבאי	119
50. ערעור על החלטת קצין התגמולים - אין קשר סיבתי בין העוורון ממנו סובל המערער לבין תנאי השירות הצבאי	121
51. ערעור על החלטת המשיב אשר דחה את בקשת המערער להכרה בזכות לפי חוק הנכים וקבע כי לא קיימת נכות שמיעתית באוזנו הימנית	122
52. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מצבו הנפשי לבין תנאי שירותו בצבא - הגשת ראיות נוספות	123
53. מהי מחלת הנפש הימנה סובל המערער? והאם הוכיח המערער קשר סיבתי בין תנאי שירותו, לרבות האירוע משנת 1988, לבין מחלת הנפש בה לקה?	125
54. ערעור על החלטת קצין התגמולים אשר קבע כי תצהיר מפקדו של המערער אינו "ראיה חדשה"	125
55. האם יש קשר סיבתי בין מחלתה של המערערת לבין שירותה במשטרה?	127
56. ערעור על החלטת המשיב - קשר סיבתי בין הפגימה בברכו הימנית לבין חבלה בברך זו שהתרחשה במהלך משחק כדורסל בעת חופשה במהלך השירות הצבאי	129
57. החלת חוק הרשויות המקומיות ולא חוק הנכים על מקרה פגיעתו של חבר בכיתת כוננות - הערעור התקבל	130
58. האם מקרהו של המבקש משתייך לסוג המקרים השלישי, במובן שבו עצם השירות הצבאי והחוויה הצבאית הכוללת יצרו אצלו מצב דחק אשר הוביל לפרוץ מחלתו? בית-המשפט השיב על שאלה זו בחיוב	132
59. התנאים לקבלת תגמול לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) הם חבלה, מחלה או החמרת מחלה שאירעו לחייל בתקופת שירותו ועקב שירותו. התנאי הראשון בסיפא בודק את מועד הפגיעה והתנאי השני את הקשר הסיבתי בין השירות לבין הפגיעה	132

60. עולה כי בית-משפט קמא לא נתן משקל מספיק לאירועים העובדתיים כפי שאלו נקבעו על-ידי ועדת הערעורים. בחינה של אלו אל מול הכללים המשפטיים שמורה אותנו ההלכה הפסוקה מביאה לכלל מסקנה כי העימות שחוה המבקש אל מול מפקדיו, לרבות האיום שכלל ועל רקע השתלשלות האירועים כולה, מהווה אירוע חריג ביחס לשירותו הצבאי ומשכך מבסס קשר סיבתי-משפטי אובייקטיבי בין שירותו הצבאי של המבקש לבין מחלתו. מסקנה זו גם מתיישבת עם תכליתה של המסגרת החקיקתית בענייננו 132

61. לא ניתן לקבל את הטענה, שלא נטענה על-ידי המערער בתביעתו, אלא הועלתה לראשונה על-ידי בא-כוחו במסמך הסיכומים מטעמו, הנוגעת להצבת המערער לתפקיד לוחם, אף שכישוריו הנפשיים לא איפשרו זאת 133

62. כערכאת ערעור נבקש להנחות שבמקרים בהם מובאת לפני הוועדה מחלוקת בדבר קיומה או היעדרה של נכות, כאשר קצין תגמולים טוען להיעדרה של נכות והמערער טוען לקיומה של נכות וטענות שני הצדדים מגובות בחוות-דעת רפואית ובאות בפני הוועדה, יכולה הוועדה, לפי שיקול-דעתה, בנסיבות מתאימות, למנות רופא מטעם הוועדה (מומחה בתחום שבמחלוקת), אשר יכריע בסוגיה 133

63. ועדת הערעורים לפי חוק הנכים היא גוף שיפוטי שתפקידו בקרה על החלטות קצין התגמולים. גם בהיותו מעין בית-דין הפועל בסמיכות או כחלק מהמוסד המינהלי תפקידו מחייב ביצוע בקרה אמנה על החלטות המובאות לביור בפניו, בלא שניתן יתרון דיוני לצד זה או אחר, והכל כדי להבטיח תוצאה נכונה לאחר קיומו של הליך שוויוני והוגן 133

64. על-פי הפסיקה, הכרעה בין חוות-דעת רפואיות מקצועיות המובאות בפני ועדת הערעורים לא מעלה כל שאלה משפטית ועל-כן לא ראוי להתברר בערעור 134

65. צדקה הוועדה בקביעתה כי נוכח התשתית העובדתית שהונחה לפניו ומסקנות המומחה, הרי שלא הוכח במקרה דנן קשר סיבתי, רפואי ומשפטי, בין האירועים הנדונים לבין פריצת המחלה אצל המערער 134

66. צדק בית-משפט קמא כאשר קבע כי אין בנמצא לאורך כל תקופת השירות, ואף לא בשנתיים שלאחר מכן, כל אינדיקציה ממנה ניתן ללמוד על קיומו של המבחן הסובייקטיבי הדורש כי האירוע האובייקטיבי שנקבע שיש לקבלו כאירוע העומד בדרישות הלכת אביאן (חשיפת המערערת לסוד המדינה) השפיע על המערערת באופן סובייקטיבי, וגרם לה לקושי נפשי שהיה בו כדי להביא לפרוץ מחלת הסכיזופרניה 134

67. ביחס לקשר הסיבתי-המשפטי נראה לנו שמתקיים קשר סיבתי כזה. כפי שעולה מחוות-דעתו של פרופ' רפפורט, מדובר באירועי דחק נפשיים קשים מתמשכים ומתפתחים. אין מדובר בסתם מקרה רגיל של הדחה מקורס קצינים כפי שהדבר יכול לקרות גם באזרחות בתחומים שונים כפי שטענה ב"כ המשיב 135

68. בסופו-של-יום אנו סבורים כי מסקנות המומחה מטעם הוועדה, בדבר קיום בעיה קודמת על רקע מחלה ניוונית, אשר נתנה את אותותיה כבר לפני הגיוס, כגורם העיקרי המסביר את הבעיה הנוכחית בגב, ובד-בבד קיום החמרה על רקע מאמצים פיזיים במהלך השירות, היא מסקנה העולה בקנה אחד עם נתוני המקרה ועם שורת ההגיון, כאשר בוודאי אין לומר כי הצדדים הניחו בפנינו תשתית המצדיקה התערבות במסקנות אלה 135

69. גם ביחס להקשר הסיבתי-המשפטי, נראה לנו שיש לקבוע ברמת הסתברות מאוד מתקבלת על הדעת שהתקיים קשר כזה, בשים-לב לעוצמת הדחק המיוחד שחוותה המערערת בסמוך לפני הופעת המחלה ובשים-לב לקשר הצבאי המבצעי שהיה קשור לכך בתפקידה הצבאי המבצעי של המערערת 135

70. ככלל, על המערער רובץ הנטל להוכיח זכאותו לתגמולים על-פי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) 135

71. המסקנה העולה מחוות-דעת מומחה הוועדה ומעדותו לפנינו, היא שאין הוכחה לכך שדחק נפשי או מחסור בשינה יכולים לגרום להתפתחות המחלה או לשנות או להחמיר את תוצאותיה, למעט במובן של החמרה זמנית בדמות העברת המחלה ממצב של הפוגה למצב סוער, כאשר ממילא מדובר במחלה שמעצם טבעה היא גלית ומתאפיינת במעברים ממצב למצב 136

72. ערעור על החלטת המשיב לפיה אין קשר בין מחלת הפסוריאזיס לבין העבודה בשירות בתי הסוהר 136

פרק ב': פרשנות - חבלה בדרך למחנה או ממנו - סעיף 1א לחוק 139

1. הדין 139

2. כללי 141

3. סעיף 6 לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), וחסינות המדינה מחבות נזיקית מקום בו נחבל אדם בתקופת שירותו הצבאי 142

פרק ג': נכים ממתנדבי היישוב - משרת בשירות קבע ברציפות לשירות החובה - מיועדים לשירות ביטחון בהכשרה קדם-צבאית או בעת מבחנים ליחידת התנדבות ופרשנות סמכות להעלות שיעורים - סעיפים 2 עד 3 לחוק 145

פרק ד': תקנות הנכים (כללים לקביעת דרגת נכות מיוחדת), התשכ"ו-1965 147

147	1. הדין
148	2. דרגת נכות מיוחדת
	פרק ה': חוק אנשי צבא דרום לבנון ומשפחותיהם, התשס"ה-2004 -
151	סעיפים 1 עד 17 לחוק אנשי צבא דרום לבנון
151	1. הדין
155	2. טענת התיישנות
155	2.1 כללי
156	2.2 "הבקשה מתייחסת לנכות שנגרמה על-ידי חבלה רשומה"
	שער ב': תגמול - סעיפים 4 עד 9 לחוק 159
	פרק א': תגמולים בדרך של מענק לנכים שדרגת נכותם 10 עד 19 אחוזים
159	- סעיף 4 לחוק
	פרק ב': תגמולים לנכה שקיבל מענק ולאחר-מכן נקבעה לו דרגת נכות
	גבוהה מ- 19 אחוזים; מועד תשלום המענק - סעיפים 4א ו- 4ב
161	לחוק
	פרק ג': תשלום מקדמה לנכה שדרגת נכותו 10 עד 19 אחוזים - סעיף 4ג
163	לחוק
165	פרק ד': אי-תשלום תגמולים נוספים - סעיף 4ד לחוק
167	פרק ה': תחילה ותחולה; ברירת מענק - סעיפים 4ה ו- 4ו לחוק
169	פרק ו': תגמולים לנכים של 10-100 אחוז - סעיף 5 לחוק
169	1. הדין
	2. נכה עשוי להיות זכאי לתגמולי קיום בגין חוסר יכולת תעסוקתית, זמנית או צמיתה, הנובעת ממצבו הרפואי
169	3. השכר הקובע בסעיף 5 לחוק זהה לשכר הקובע שבסעיף 1 לחוק
	פרק ז': תגמול למחוסר הכנסה - סעיף 6 לחוק 171
171	1. הדין
176	2. המועד הראוי לתחילת תשלום תגמול נצרך
178	3. הלכה פסוקה
	3.1 כאשר הבקשה לתשלום התגמול הוגשה הרבה לאחר חלוף שנה מיום השחרור, אזי התשלום יתבצע מיום הגשת התביעה ואילך
179	3.2 תגמול חפ"ר (חוסר פרנסה) ישולם לנכה מחוסר פרנסה
179	3.3 המערער לא עשה כל שביכולתו כדי לקבל הכנסה
	3.4 על המשיב להוכיח כי עשה כל שביכולתו להתפרנס והפסקת עבודתו היא בשל מצבו הרפואי
180	3.5 אין מחלוקת כי את התגמולים על-פי החוק והתקנות יש לשלם באופן רטרואקטיבי
181	3.6 אין לכפות על המשיב לשקם את העורר
182	פרק ח': תגמולים מיוחדים - סעיף 7 לחוק 185
185	1. הדין

186.....	2. פרשנות סעיף 7 לחוק.....
187.....	3. הלכה פסוקה.....
187.....	3.1 תכלית סעיף 7 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום), לשלול את זכאותו של מי שנפגע ללא רישיון על-מנת להרתיע.....
187.....	3.2 תגמול נצרך הוא הגבוה שבתגמולי הקיום.....
187.....	3.3 התובע יגיש בקשה לקצין תגמולים ועל המשיב לתת החלטה בתביעה.....
187.....	3.4 נכה נצרך יזכה לתגמול (אחיד) מוגדל ללא כל קשר להכנסותיו.....
188.....	3.5 סעיף 7 לחוק הנכים גובר על הוראות סעיף 7(א) לחוק הנכים.....
189.....	3.6 נכים מעל גיל 50 יהיו זכאים רק לתגמול בסיסי עם תוספת פרישה מוקדמת.....
190.....	3.7 ההבדל בין "תגמול מתבגר" ל"תגמול נצרך".....
193.....	פרק ט': נכים שהגיעו לגיל פרישה - סעיף 7א לחוק
195.....	פרק י': תוספת למימון צרכים מיוחדים - סעיף 7ב לחוק
197.....	פרק י"א: תוספת לנכה בגיל 55 ויותר - סעיף 7ג לחוק
199.....	פרק י"ב: תוספת מיוחדת עקב פרישה מוקדמת - סעיף 7ד לחוק
201.....	פרק י"ג: סייג; שני הורים ממין אחד והורים זקנים - סעיף 7ה ו - 8 לחוק
201.....	פרק י"ד: התנהגות רעה של נכה - סעיף 9 לחוק
203.....	1. הדין.....
203.....	2. כללי.....
204.....	3. נכה שהתנהגות רעה חמורה מצידו אשר גרמה לנכותו, לא יחולו עליו טובות הנאה כל שהן.....
204.....	4. באם הליקוי הנפשי לא היתה ביריונות לשמה אזי אין התנהגות זו כהתנהגות רעה וחמורה שכן נבעה מדחפים נפשיים.....
205.....	5. נקודת המוצא של החוק הינה כי כל אדם שנפגע במהלך ועקב שירותו הצבאי, וכתוצאה מפגיעה זו נותר נכה, יזכה בתגמולים.....
206.....	6. אין לנהוג במערער בשונה מ"האזרח מן השורה", בכל הקשור לשלילת הפיצוי עקב התנהגות רעה חמורה.....
207.....	7. התנהגות רעה חמורה שוללת את זכויותיו של המערער לתגמולים.....
209.....	שער ג': קביעת נכות - סעיפים 10 עד 12א לחוק
209.....	פרק א': קביעת דרגת נכות - סעיף 10 לחוק
209.....	1. הדין.....
214.....	2. כללי.....
214.....	3. תקנות הנכים (כללים לקביעת דרגת נכות מיוחדת), התשכ"ו-1965.....

4. תקנות הנכים (מבחנים לקביעת דרגות נכות), התש"ל-1969.....	215
5. כיצד יש לעגל את שיעור הנכות המשוקללת כאשר היא כוללת חלקי אחוזים?	215
6. הסמכות להחליט בעניין שיעור הנכות של המשיב נתונה לוועדה הרפואית בלבד	216
7. הוועדה אינה יכולה לקבוע נכות כזמנית או להפוך נכות קבועה לזמנית משום סירוב של הנכה לבצע טיפול רפואי שהומלץ על-ידה	217
8. הרואה עצמו נפגע מהחלטת ועדה רפואית בדרג ראשון, רשאי לערור על החלטת וועדה זו לוועדה רפואית עליונה.....	218
9. על החלטתו של קצין התגמולים ניתן היה להגיש ערעור לוועדת הערעורים	219
10. קביעת הנכות תהיה, אף היא, מושפעת מההתפתחות והשינויים במדע הרפואה	220
11. תקנות "ישנות" שפג תוקפן, עלולה לגרום לעיוות דין לנכה	221
12. התיישנות למעלה מ- 25 שנה דינה דחיה.....	222
13. הוועדה רפואית תקבע מזמן לזמן את דרגת נכותו של הנכה.....	223
14. שינוי דרגת נכות בהתחשב במצבו של האיבר השני	223
15. ערעור על פסק-דינה של ועדת הערר לפי חוק הנכים - הצגת ראיה חדשה.....	223
16. ערעור על החלטת ועדת הערעורים לפיה נדחה ערעורה של המערערת על החלטת קצין התגמולים לדחות את תביעתה להכיר בה כנכה לפי חוק התגמולים (נכים ושיקום) בשל מחלת הסוכרת מסוג 1.....	226
17. האם יש מקום להחזיר את עניינו של המערער לוועדה בהרכב אחר או להחזיר את עניינו לוועדה באותו הרכב?	229
18. ערעור על פסק-הדין של ועדת הערעורים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) במסגרתו נדחה ערעור שהגישה המערערת על החלטת קצין התגמולים	231
19. בכל הקשור בתקנה 9 לתקנות הנכים, בעניין נכות מוסבת, אכן דרישת התקנה הינה קיום נכות שנובעת באופן בלתי-אמצעי מפגימה מוכרת שנפגם בה הנכה, ואין בחומר הרפואי בעניינו של המערער חוות-דעת כלשהיא ממנה עולה כי הנכות הנשימתית בתחום הריאות נובעת באופן בלתי-אמצעי מהנכות הנפשית	233
פרק ב': תגמולים לנכה לפי חוק זה ולפי חוק נפגעי איבה - סעיף 10א לחוק	235
1. הדין	235
2. כללי	249
2.1 הקשר בין מצבה הנפשי לבין פעולת האיבה הינו נרחב והוא מחייב דיון נוסף	249

2.2 על הוועדה לבחון את מצבה של המשיבה היום, ולקבוע האם הוא שונה ממצבה עובר לפגיעה.....	250
2.3 בית-הדין אינו מוסמך להתערב בהחלטתה אלא אם מצא כי נפלה בה טעות.....	251
2.4 בהיעדר תיאור של הצלחת, לא ניתן לקבוע האם הוועדה הפעילה שיקול-דעתה באופן סביר.....	252
פרק ג': סירוב לקבל טיפול רפואי - סעיף 11 לחוק	255
פרק ד': וועדה רפואית עליונה - סעיף 12 לחוק	257
1. הדין.....	257
2. כללי.....	260
2.1 הוועדה הרפואית העליונה מוסמכת לבחון מחדש את החלטתה של הוועדה הרפואית.....	260
2.2 המבקש רשאי לערער על החלטת הוועדה העליונה לפני בית-המשפט המחוזי בנקודה משפטית בלבד.....	261
2.3 התיק יוחזר אל הוועדה הרפואית העליונה על-מנת שתיקבע לו דרגת נכות.....	262
2.4 אין חובה כללית שוועדה עליונה הדנה בדרגת הנכות, תהא מורכבת מחברים מומחים בלבד.....	262
2.5 הגשת ערעור לבית-המשפט המחוזי על החלטת ועדה רפואית העליונה הינו 45 יום ממועד קבלת ההחלטה.....	263
2.6 קביעת הוועדה הנוגעת לקביעת הקשר הסיבתי הינה קביעה רפואית שבית-משפט אינו נוהג להתערב בה.....	264
2.7 אין חובה על הוועדה הרפואית העליונה לאמץ חוות-דעת רפואית מסויימת.....	265
2.8 בית-המשפט אינו מוסמך להתערב בהחלטת הוועדה העליונה.....	265
2.9 לא כל ההחמרה בפגימה נובעת מן השירות.....	266
2.9 האם התקיים פגם משפטי בהחלטת הוועדה הרפואית העליונה?.....	267
3. ערעור בשאלה של מתן נכות נפרדת במקרה זה בגין כאבים ושינויים שחיקתיים בנוסף לקביעה של 40% נכות בשל הגבלת יישור הברך.....	268
4. טענות לדחיית תביעה על-הסף - חוסר סמכות עניינית ומקומית.....	270
5. ערעור על החלטת הוועדה הרפואית לעררסכי המערער זכאי ל- 15% נכות זמנית וכי לא נותרה לו נכות יציבה בגין פגיעתו בעבודה.....	271
6. דחיית תביעה על-הסף - סמכות עניינית.....	272
7. האם היה מקום לקזז את המענק מהנכות הזמנית שנקבעה בהחמרת המצב?.....	273

8. ערעור על דחיית תביעת התובעת לתשלום תגמול פרישה מוקדמת.....	274
9. תביעה המכוונת כנגד החלטת "וועדה רפואית לעררים - קרנות הפנסיה" כי לתובע נכות מלאה בשיעור 100%, כאשר החלוקה היא 30% בגין תאונת עבודה ו- 70% בגין מחלותיו.....	276
10. ערעור על החלטת הוועדה הרפואית לעררים אשר התאימה למערער נכות רפואית בשיעור 19.25% ולא הפעילה בעניינו את תקנה 15 לתקנות הביטוח הלאומי.....	277
11. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, בגדרו נדחה ערעור המבקש על החלטת וועדה רפואית עליונה שלא להכיר בהחמרה במצבו הנפשי - סכיזופרניה - הערעור נדחה.....	279
12. עתירה שעניינה שיעור הנכות שנקבעה לעותר על-ידי הוועדות הרפואיות הפועלות מכוח חוק הנכים - העתירה נדחתה.....	281
13. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, שקיבל את הערעור על פסק-דינה של ועדת הערעורים על-פי חוק הנכים, וקבע, כי המבקשת לא תוכר כנכת צה"ל - הבקשה התקבלה.....	282
14. ערעור על החלטת הוועדה הרפואית העליונה - פגיעה שורשית - הערעור נדחה.....	285
פרק ה': ערעור לפני בית-המשפט המחוזי - סעיף 12 לחוק.....	289
1. הדין.....	289
2. כללי.....	289
3. על מבקש הרשות להראות כי הבקשה מגלה חשיבות או מעוררת סוגיה משפטית כללית.....	289
4. בית-המשפט יתערב כאשר ישנם פגמים בהחלטת הוועדה.....	290
5. טוב היה עושה בית-המשפט המחוזי אם היה מורה על השבת הדיון בעניינו של המבקש לגורם המוסמך.....	291
6. הוועדה רשאית שלא לקבל את ממצאים מחוות-דעת המומחה מנימוקים סבירים.....	292
7. טענות עובדתיות אין מקומן להתברר במסגרת ערכאת ערעור.....	293
8. עיגול נכותו של המערער כלפי מטה מהווה טעות משפטית.....	294
9. הוועדה תיבחן האם למערער נכות בגין כאביו בברכו השמאלית והאם יש להכיר בפגימה זו כנכות מוסבת.....	295
10. עניינו של המערער יובא בפני וועדה בהרכב אחר, כדי שיראה כי אכן הצדק נעשה.....	296
שער ד': תשלומים - סעיפים 13 עד 23 לחוק.....	297
פרק א': הזמן לתשלום תגמולים - סעיף 13 לחוק.....	297
פרק ב': איסור העברת תגמול - סעיף 14 לחוק.....	299
פרק ג': איסור עיקול על תגמול - סעיף 15 לחוק.....	301
1. הדין.....	301

2.	בקשת רשות ערעור על דחיית ביטול עיקול על כספי גמלת נכות.....	301
	פרק ד': עיכוב תגמול - סעיף 16 לחוק	303
1.	הדין.....	303
2.	ערעור על החלטת המשיב, לפיה ינוכו לשיעורין סכומי כסף מהתגמול החודשי המשולם למערער, מאחר והמענק שהוא קיבל להחלפת רכבו הרפואי כלל תשלום יתר.....	303
	פרק ה': פקיעת הזכות לגימלה - סעיף 17 לחוק	307
	פרק ו': מאימתי משלמים תגמולים - סעיף 18 לחוק	309
1.	הדין.....	309
2.	כללי.....	310
3.	על המבקש להוכיח כל ראיה רפואית המבססת את טענתו, לפיה יש לשלם לו תגמולים בגין נכות של 50% בגין השנים הקודמות.....	310
4.	ועדת הערעור קיבלה את עמדת קצין התגמולים, כי לא הוגשה לו תביעה המתבססת על הוראות סעיף 18(ו) לחוק הנכים.....	311
5.	אין מקום להתערבות בית-המשפט בקביעה הוועדה כאשר היא נמקה את החלטתה.....	312
6.	בסעיף 18 לחוק הנכים לא קיימת הוראה המסדירה את מועד תחילת תשלום התגמולים, כאשר תביעה מתקבלת על יסוד הסעיף הנ"ל.....	313
7.	תביעתו המחודשת של המערער מציינת כי התופעות הפוסט-טראומטיות הלכו והחמירו במשך השנים שחלפו.....	313
8.	אין בפני בית-המשפט תשתית עובדתית המאפשרת לקבוע כי אי-הגשת התביעה נבעה ממצבו הנפשי של המערער.....	314
9.	אין הוועדה הרפואית העליונה מוסמכת לקבוע למערער דרגת נכות רטרואקטיבית במקרה זה.....	315
10.	המערער עמד בנטל הרובץ עליו להוכחת הנסיבות אשר מצדיקות את הארכת תקופת ההתיישנות.....	316
11.	המערער סבל מנכות נפשית גבוהה בשעור 50%. אולם אין מדובר במי שנפגמה הבנתו את המציאות או שאינו מחובר למציאות.....	316
12.	המשיב אינו רשאי לשלם רטרואקטיבית למעבר לשנה מיום שהוגשו ראיות חדשות.....	317
13.	בית-המשפט אינו מתערב בהחלטת קצין התגמולים כאשר החלטתו נכונה.....	318
14.	יש לראות במכתבו של המנוח משנת 1970 כתביעה כדין להכרה במחלת הסוכרת בה לקה כתוצאה מהשירות.....	318
15.	בקשת תגמולים תוך שנה מיום פטירת המנוחה מזכה את המערערים בתגמול.....	320
16.	הסמכות לקבוע מאימתי ישולמו תגמולים היא בידי קצין התגמולים זולת אם נקבע אחרת בחוק.....	321

17. ערעור על החלטת המשיב לפיה אי הגשת התביעה בשלב מוקדם יותר אינה נובעת מתסמונת הפוסט טראומטית	321
18. עתירה מינהלית, על החלטת בית-המשפט המחוזי בנוגע למועד אשר ממנו על משרד הביטחון לשלם למפרע תגמולים להם נקבעה זכאותו של הנכה - הערעור נדחה	322
19. ערעור על החלטת המשיב, בה דחה את בקשת המערער לתשלום רטרואקטיבי של תגמול נצרך - הערעור התקבל בחלקו	326
פרק ז': תחילת תגמול לנכה מכוח שירות - סעיף 19 לחוק	333
פרק ח': למי משלמים תגמול - סעיף 20 לחוק	335
1. הדין	335
2. תגמולים כ"בן משפחה" של חייל שנפטר	335
פרק ט': תגמולים לאחר פטירתו של נכה - סעיף 20א לחוק	337
1. הדין	337
2. כללי	337
3. אין להתיר לאדם לקבל כפל גמלאות	338
4. קבלת קיצבה מהמל"ל משמעותו הימנעות לתבוע זכויות אחרות	339
5. ההענקות שקיבל המנוח היו כחסד והם אינן מחייבות את המוסד לביטוח לאומי	339
6. אין כל רלוונטיות לשאלה מתי הוכרה נכותו של המנוח או מתי הוכר כנצרך	340
7. יש להוכיח חיים משותפים על-מנת להיחשב ידועה בציבור של המנוח	342
8. החובה לשלם את התגמול 36 החודש מוטלת על המשיב פעם אחת	342
9. החוק אינו מבחין בין תגמול זמני לבין תגמול קבוע המשתלם במשך תקופה ארוכה	343
פרק י': התשלום - מאוצר המדינה; סילוק מילוות שיקום; זקיפת תשלומים קודמים - סעיפים 21 עד 23 לחוק	345
שער ה': ארגון - סעיפים 25 עד 29 לחוק	347
פרק א': קציני תגמולים - סעיף 25 לחוק	347
פרק ב': ועדות ערעור - סעיף 26 לחוק	349
1. הדין	349
2. כללי	349
3. אי-התערבות בית-משפט של ערעור - הטעמים	349
פרק ג': סמכויות עזר - סעיף 27 לחוק	351
1. הדין	351
2. כללי	351
3. סמכות הוועדה להיזקק לסרט וידיאו או חקירה סמויה	351

4. חסינות שיפוטית של ועדת התגמולים	351
פרק ד': סדרי דין - סעיף 28 לחוק	353
1. הדין	353
2. כללי	353
3. סמכות להיזקק לידיעתם ולניסיונם של חבריה בעניינים שבמומחיותם	353
4. חוות-דעת שאיננה ערוכה לפי כללי הדין	354
5. סעיף 28 מול סעיף 35 לחוק	354
6. על וועדה לבחון כל אחת מחוות-הדעת שבפניה	355
פרק ה': קביעת דרגת נכות יחד עם חוות-דעת על הקשר הסיבתי - סעיף 28 לחוק	357
1. הדין	357
2. כללי	357
3. סעיף 28 לחוק הנכים דורש לשוב ולקבוע את שיעור ההחמרה על-פי חוות-דעת רפואית שיש בה קשר סיבתי	358
4. קצין התגמולים התבסס על החלטת הוועדה הרפואית	359
5. ישנו קשר סיבתי בין המחלה ממנה סבל המנוח לבין נסיבות פטירתו	360
6. אין קשר סיבתי בין כאבי הגב לבין התאונה	360
7. בכל מקרה ומקרה מתחייבת הנמקה של תוצאת החישוב האמור ואין להסתפק בקביעה בעלמא	360
8. הוועדה הרפואית מוסמכת לקבוע אחוזי נכות שהוכרה על-ידי קצין התגמולים אשר נגרמה על-ידי השירות הצבאי	361
9. ערעור על החלטת קצין התגמולים שלא להכיר במחלת הקרוהן ממנה המערער סבל כמחלה שנגרמה או הוחמרה עקב השירות הצבאי - הערעור נדחה	361
10. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, שדחה את ערעורו של המבקש על החלטתה של הוועדה הרפואית העליונה הפועלת על-פי חוק הנכים - הבקשה נדחתה	364
11. עתירה על החלטתו של בית-הדין הארצי לעבודה, שדחה בקשה לרשות ערעור על פסק-דינו של בית-הדין האזורי - העתירה נדחתה	367
12. בקשת רשות לערער על החלטת בית-המשפט השלום, לפיה נעתר בית-המשפט לבקשתו של התובע, המשיב ומינה מומחה נוסף, אורתופד בתחום הברכיים - הבקשה נדחתה	369
13. בקשות להעברת דיונים בערעורים על החלטות הוועדות הרפואיות העליונות מחוסר סמכות מקומית - הבקשות נדחו	370

14. ערעור על פסק-דינה של ועדת הערר לפי חוק הנכים - קשר סיבתי בין מחלת הלוקמיה בה לקה המערער לבין חשיפתו לקרינה בזמן שירותו הצבאי - הערעור התקבל 372	372
15. בקשת רשות ערעור על החלטת ועדת עררים לפי חוק הנכים - "נכה נצרך" בשל מחלת סכיזופרניה - הבקשה נדחתה 375	375
16. ערעור על החלטת המשיב, אשר דחה את בקשת המערער להכרה בנכותו משקבע, כי לא הוכח קשר סיבתי בין תלונותיו בנוגע לגב תחתון וצוואר לבין חבלותיו בארבעה אירועים שהתרחשו במהלך שירותו הצבאי - הערעור נדחה 376	376
17. בקשת הנתבעת 4, מדינת ישראל-משרד הביטחון, לסילוק התביעה על-הסף - התביעה היתה בגין התרשלותן של הנתבעות באבחון וטיפול של חסימה מולדת (UPJ) ממנה סבלה התובעת - הבקשה התקבלה 379	379
18. ערעור על החלטת המשיב, לפיה אין קשר סיבתי בין ליקוי השמיעה והטנטון של המערער לבין תנאי שירותו במשטרה - הערעור נדחה 383	383
19. בקשה למחיקת התביעה על-הסף - כרטיס נכה "לפטור מעמידה בתור" - הבקשה התקבלה 386	386
20. ערעור על החלטת המשיב, שדחתה את תביעת המערער להכרת זכות לפי חוק הנכים - סוכרת וכאבי גב - הערעור התקבל 388	388
21. ערעור על החלטת המשיב, בה קבע המשיב, כי אין קשר בין כאבי הגב התחתון של המערער, לבין שירותו במשטרה - הערעור נדחה 390	390
22. בקשה להביא ראיות לסתור את קביעת הוועדה הרפואית, ולמנות מומחה בתחום האורטופדיה - הבקשה התקבלה 391	391
23. ערעור על החלטת המשיב, אשר דחה את בקשת המערער להכרה בנכותו - כאבי גב - הערעור נדחה 393	393
24. ערעור על החלטת המשיב, בה דחה המשיב את תביעת המערער להכיר בו כנכה בעקבות אירוע חבלתי שקרה מחוץ לשעות העבודה, בו נחבל המערער בקרסול ימין - הערעור נדחה 394	394
25. נדון ערעור על החלטת קצין התגמולים, לפיה אין קשר סיבתי בין כאבי הגב התחתון מהם סבל המערער עוד טרם הגיוס לבין תנאי השירות הצבאי - ספונדילוליזיס - הערעור נדחה 396	396
26. ערעור על החלטת המשיב, לפיה אין קשר סיבתי בין ההפרעה בעמוד השדרה המתני לבין תאונות שעבר המערער בשירותו - הערעור נדחה 398	398

27. ערעור על החלטת המשיב, כי דלקת הריאות וברונכיוליטיס אובליטרנס של המערער החמירו בתקופת שירותו הצבאי ועקב שירותו הצבאי של המערער, וכי ההחמרה שעל חשבון השירות היא בשיעור של 75% מדרגת הנכות הכוללת - הערעור התקבל 399

פרק ו': הרכבן של ועדות רפואיות - סעיף 29 לחוק 403

שער ו': הבקשות וההחלטה בהן - סעיפים 30 עד 35 לחוק 405

פרק א': בקשות - סעיף 30 לחוק 405

1. הדין 405

2. כללי 405

3. מהי "תביעה" ומהו "יום הגשת התביעה" 405

4. יש לפרש את התביעה "יום הגשת התביעה" כיום בו הוגשה הבקשה לקבלת תגמול הנצרך 406

פרק ב': ההחלטה בבקשות - סעיף 31 לחוק 407

1. הדין 407

2. חובת הנמקה 407

3. חובת פסיקה "בהקדם" 408

פרק ג': מילווה עד למתן החלטה - סעיף 31 לחוק 409

פרק ד': התיישנות תביעות - הארכת מועד התיישנות בחבלה רשומה - סעיפים 32 ו-32א לחוק 411

1. הדין 411

2. תקופת התיישנות 412

3. החלטה חדשה - אף אם ניתנה החלטה סופית 413

4. סמכות קצין תגמולים להאריך מועדים 413

5. "שיקולי-צדק" 413

6. התביעה מתיישנת בתום שלוש שנים 414

7. על המערער להרים את הנטל להוכיח כי יש להאריך את מועד ההתיישנות 415

8. ההתיישנות לא חלה על מחלות של הסכיזופרניה 415

9. יש להוכיח חבלה רשומה 416

10. יש לאפשר למערער להביא את ראיותיו היות ויש קשר סיבתי בין שירותו הצבאי לבין מחלת הלב ממנה הוא לוקה כיום 417

11. בהיעדר חבלה רשומה כלשהי לא ניתן, להאריך את תקופת ההתיישנות 417

12. לא ניתן להאריך את תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק מאחר שלא מתקיימים במצטבר תנאי החוק מכוח סעיף 32א 418

13. העלאת טענת ההתיישנות לראשונה בסיכומי המשיב הינה נפסדת ובלתי-ראויה 419

14. בקשה למחיקה על-הסף - התיישנות 419

15. מחיקת תביעה על-הסף - תביעה בגין רשלנות רפואית לכאורה במהלך ביצוע ניתוח לסגירת נקב באוזן.....	421
16. מהו למעשה מועד תחילת מניין הימים לצרכי חישוב תקופת ההתיישנות בתביעת מעביד - מיטיב?	422
17. סוגיית התקיימותם של התנאים המצטברים שנקבעו בסעיף 32 לחוק הנכים.....	423
18. ערעור על החלטת קצין התגמולים, לפיה אין לראות במסמכים הנוספים שהעביר המערער כ"עובדות חדשות" או "ממצאים המהווים ראיה חדשה" - הפרעה פוסט טראומטית (PTSD) - הערעור נדחה...424	424
פרק ה': ערעור לפני ועדת ערעור - סעיף 33 לחוק.....	427
1. הדין.....	427
2. כללי.....	427
3. מועד הגשת הערעור - הארכת מועד.....	427
4. לא ניתן לעקוף את הדרך הקבועה בחוק הנכים והסמכות בהשגה כנגד החלטת קצין התגמולים הינה ועדת הערעורים.....	428
5. הגשת ערעור באיחור רב ובלא טעמים מוצדקים לא איפשרה הארכת מועד.....	429
6. יש לקבל את טענת המערער שבקביעה זו סתתה החלטת וועדה רפואית עליונה, מהוראות פסק-הדין שבפשרה.....	430
7. קצין התגמולים הוא הגורם הבלעדי שמוסמך להכיר בנכות.....	431
8. הסמכות לדון ולהכריע אינה נתונה בידי בית-משפט.....	431
9. לוועדת הערעורים הסמכות להאריך את מועד הגשת הערעור.....	432
10. בקשת המשיב לסילוק הערעור על-הסף בשל היעדר עילה ו/או בשל האיחור בהגשתו.....	433
11. העברת התובענה לבית-המשפט המוסמך - ועדת הערעורים.....	434
12. ערעור על החלטת קצין התגמולים, לפיה אין קשר סיבתי בין מחלת האפילפסיה של המערער, שסימניה הופיעו עוד טרם גיוסו, לבין תנאי השירות הצבאי - הערעור התקבל.....	435
פרק ו': ערעור לבית-המשפט - סעיף 34 לחוק.....	439
1. הדין.....	439
2. כללי.....	439
3. העדפת חוות-דעת אחת על האחרת - ממצא עובדתי.....	440
4. ועדת ערעור.....	440
5. רשות ערעור - אימתי.....	441
6. שאלת הקשר הסיבתי - שאלה משפטית.....	441
7. קביעה לעניין החמרה - קביעה עובדתית.....	441
8. על המבקש להצביע על פגם משמעותי שנפל בעבודת הוועדה או על נקודה משפטית.....	442
9. על החלטת ועדת הערעור ניתן לערער בסוגיה משפטית בלבד.....	442

10. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, בו נדחה ערעורו של המבקש על החלטתה של ועדת הערעור לפי חוק הנכים - הבקשה נדחתה.....	442
11. בקשת רשות לערער על פסק-הדין של בית-המשפט המחוזי - אין די בהצבעה על "שגרה מתוחה" כדי לעמוד בדרישות היסוד האובייקטיבי של מבחן הקשר הסיבתי-משפטי, אלא יש צורך להצביע על "חריגות ומיוחדות" בתנאי השירות - הבקשה נדחתה.....	444
12. בקשת רשות ערעור על החלטת בית-המשפט המחוזי, אשר דחה את ערעורו של המבקש על החלטת ועדת הערעורים לפי חוק הנכים - הבקשה נדחתה.....	446
13. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי - קשר של החמרה בין השירות הצבאי לבין המחלה, בשל האיחור באבחון - הבקשה התקבלה.....	447
14. בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, שדחה את ערעורו של המבקש על החלטתה של ועדת הערעורים לפי חוק הנכים - הבקשה נדחתה.....	450
15. ערעור על פסק-דינה של ועדת הערעור לפי חוק הנכים - הכרת טרשת נפוצה כפגיעה שנגרמה כתוצאה מהשירות הצבאי - הערעור נדחה.....	451
16. ערעור על החלטת קצין התגמולים, שלא להכיר במערער כזכאי לפי החוק, מתוך שנכותו, מחלת סכיזופרניה שהתפרצה במהלך שירותו, אינה קשורה בקשר סיבתי לתנאי השירות הצבאי - הערעור נדחה.....	453
17. ערעור על פסק-דינה של ועדת הערר לפי חוק הנכים, במסגרתה קבעה הוועדה, כי אין קשר סיבתי-משפטי בין מחלת Cholinergic urticaria, בה לקה המערער לבין שירותו הצבאי - הערעור התקבל.....	458
פרק ז': החלטות חדשות - סעיף 35 לחוק.....	465
1. הדין.....	465
2. כללי.....	465
3. תשלומים רטרואקטיביים.....	465
4. התרשלות קצין תגמולים.....	466
5. סעיף 35(א) לחוק הנ"ל קובע כי קצין התגמולים רשאי לתת החלטה חדשה בכל בקשה, אף אם ניתנה בה כבר החלטה סופית.....	466
6. האם ההתפשטות של הפסוריאזיס היתה חלק מהמהלך הטבעי של המחלה או שמא ההחמרה נבעה מיחסם של מפקדי המערער אל המערער והעובדה שהודחה מקורס מש"קי ת"ש?.....	467
7. ערעור על החלטת המשיב לפיה חוות-דעת חדשה מטעם המערער איננה מכילה כל חידוש רפואי, ולפיכך אין לראות בה "ראיה חדשה".....	468

8. האם יש ב"ראיה החדשה" בסיס לשינוי קביעת ועדת הערעור בהליך הקודם?.....	470
9. מחלה נפשית אשר הוחמרה בשיעור 2/3 על חשבון השירות.....	471
10. ערעור על החלטת המשיב לפיב אין מקום לשינוי החלטתו הקודמת לפיה כאבי גב תחתון של המערער החמירו בשיעור 20%.....	473
11. ערעור על החלטת המשיב אשר דחה את בקשתו של המערער לעיון חוזר ולהכרה בנכותו לאור חוות-דעת חדשה של מומחה רפואי.....	476
12. ערעור על החלטת קצין התגמולים, אשר קבע כי אין קשר סיבתי בין תנאי שירותו הצבאי של המערער - כעובד כללי, קונדיטור ואחראי מטבח - לבין הספונדילוליזיס והכאבים בגבו התחתון.....	478
פרק ח': החזרת תגמולים ששולמו שלא כדין - סעיף 35א לחוק.....	481
1. הדין.....	481
2. כללי.....	481
3. סמכות לשנות הסכם פשרה.....	481
4. בקשת להבאת ראיות לסתור את קביעת הוועדה הרפואית של משרד הביטחון-קצין התגמולים - פער בין המצב הרפואי כפי שדווח בהחלטת הוועדה הרפואית של משרד הביטחון - קצין התגמולים, לבין המצב הרפואי והפסיכולוגי אשר דווח בבדיקת המכון הרפואי לבטיחות בדרכים - הבקשה נדחתה.....	482
פרק ט': עיכוב זמני של התגמולים - סעיף 35ב לחוק.....	487
פרק י': החלטה על גמר נכות - סעיף 35ג לחוק.....	489
שער ז': הוראות כלליות - סעיפים 36 עד 44 לחוק.....	491
פרק א': תשלומים לפי חוק זה ופיצויים לפי חוק אחר - סעיף 36 לחוק.....	491
1. כללי.....	491
2. תביעת שיפוי של המדינה.....	492
3. מעת שמדובר בביטוח, ועל-כן ביחס לחלק מענפי אותו ביטוח קיימת זיקה בין השכר לפיצוי.....	493
4. הפטור שניתן למדינה מאחריות נזיקית אינו סוגר את הדלת בפני ניזוק לתבוע את נזקו ממזיקים שאינם המדינה.....	493
5. סעיף 36(א)(1) לחוק הנכים הנ"ל קובע כי ניתנת בידי התובע אפשרות להגיש שתי תביעות, אך לא ניתן לגבות כפליים פיצויים.....	495
6. השוני בין סעיף 11 לחוק הגזזת הנ"ל לבין סעיף 36 לחוק הנכים הנ"ל.....	495
7. כל עוד לא גבתה המדינה את המגיע לה, רשאי הנכה בהסכמת קצין התגמולים, להחזיר לה את ההענקה ומששולמו הסכומים הנכה זכאי לתבוע לפי החוק האחר.....	496
8. היות ומדובר בתאונת דרכים יש להחזיר למשיבה, מדינת ישראל, את התשלומים.....	497

9. סעיף 36 לחוק הנכים קובע הסדר מיוחד למקרה בו קיימת זכות לפי חוק זה בעת ובעונה אחת גם זכות לפיצויים בשל עוולה נזיקית 498

10. ככל שהנכה מבצע בחירה לפי חוק אחר הוא מתנתק מחוק הנכים, אין החוק והתגמולים המשולמים על-פיו חל עליו 499

11. לנפגע הזכות לתבוע לפי חוק הנכים ולפי חוק הפיצויים, אך כל עוד לא ישיב את הכספים שקיבל לא יוכל לקבל את הסכומים שייפסקו לזכותו בתביעה לפי חוק הפיצויים 501

12. בקשה להבאת ראיות לסתור בתביעה לשיפוי בגין תגמולים ותשלומים שמשולמים לנכת צה"ל 502

פרק ב': זכויות לפי חוק זה ולפי חוק הביטוח הלאומי - סעיף 36א לחוק

1. הדין 505

2. כללי 506

3. ההלכה הפסוקה 506

3.1 סעיף 36א לחוק הנכים שולל מאת הנכה את הזכות לתבוע בו-זמנית את המוסד לביטוח לאומי ואת קצין התגמולים 506

3.2 סעיף 36א לחוק קובע כי הבחירה במסלול התביעה הינה בידי הנכה 506

3.3 סעיף 36א לחוק הנכים קובע כי הוראות החוק לא יחולו על נכה שמימש את הבחירה בסעיף 323 לחוק הביטוח הלאומי 506

3.4 על המשיב מוטלת חובה לברר את שאלת תשלום הקיצבה מהמל"ל מייד כשמוגשת לו תביעה 507

3.5 בחירה בין חוק הנכים לחוק הביטוח הלאומי - הערעור נדחה 508

פרק ג': זכויות לפי חוק זה ולפי חוק שירות המדינה (גמלאות), התשט"ו-1955 - סעיף 36ב לחוק 513

פרק ד': בדיקות חדשות - סעיף 37 לחוק 517

1. הדין 517

2. כללי 517

3. ההלכה הפסוקה 518

3.1 ניתן לדרוש להיבדק מחדש על-ידי ועדה רפואית אם עברו לפחות שישה חודשים מיום קביעת דרגת הנכות האחרונה 518

3.2 הצבת דרישות נוקשות ביחס להרכב הנדרש של הוועדות העליונות עשויה ליצור קשיים ממשיים בשינוי דרגת הנכות האחרונה 519

3.3 אין בהחלטת הוועדה או בפסק-דינו של בית-המשפט המחוזי כדי למנוע מהמבקש לבקש בדיקה מחודשת 519

3.4 נכה המגיש ערעור צריך אמנם להביא בחשבון שתביעתו תיבחן מחדש, והוא יכול למצוא עצמו במצב שלא רק שערעורו יידחה אלא יפסיד את הקיים.....	520
3.5 סעיף 37(א) לחוק הנכים קובע כי קצין התגמולים רשאי להורות אחת לשנה על בדיקת הנכה, אם לא הורתה הוועדה הרפואית הוראה אחרת.....	520
3.6 המערער רשאי לערער על החלטה שניתנה בפני ועדת הערעורים תוך 30 יום מיום קבלתה.....	521
3.7 קצין התגמולים אינו חייב להודיע למערער על החלטתו לקיים חקירה סמויה בקשר לתפקודו.....	521
3.8 כאשר לקצין התגמולים יש יסוד להניח כי חל שינוי בדרגת נכותו של נכה, רשאי הוא להורות על בדיקה מחדש לאחר שחלפה חצי שנה.....	522
3.9 ערעור על החלטת ועדת הערעורים - מועד תחילת דרגת נכותו של המערער היא מיום 21.10.11, וזאת בשונה מהחלטת הוועדה הרפואית אשר קבעה את מועד תחילת נכותו של המערער רטרואקטיבית מיוני 1967.....	523
פרק ה': נטילת תגמול במקרים מסויימים - סעיף 39 לחוק.....	525
פרק ו': דין יתרות התגמולים המגיעים לנכה שנפטר - סעיף 39 לחוק.....	527
פרק ז': דין נכה במאסר - סעיף 40 לחוק.....	529
פרק ח': סמל הנכים - סעיף 41 לחוק.....	531
פרק ט': עבירות - סעיף 42 לחוק.....	533
פרק י': טיפול בנכים - סעיף 43 לחוק.....	535
1. הדין.....	535
2. כללי.....	544
3. תקנה 14 לתקנות הנכים (טיפול רפואי), התשי"ד-1954, שעניינה תגמול בגין אבדן השתכרות בשל טיפול רפואי.....	544
4. סעיף 43א לחוק - הוסף בשנת 2013.....	545
5. הגדרת המונח "טיפול" בסעיף 43 לחוק.....	545
6. סעיף 43א1 - נכים שנכותם מתחת ל- 10%.....	546
7. ההלכה הפסוקה.....	547
7.1 העותר המרצה עונש מאסר אינו זכאי לקבל את כל הטיפולים הקבועים בסעיף 43(ג) לחוק.....	547
7.2 הטבות מכוח נוהל של אגף השיקום של משרד הביטחון ידונו בבית-משפט לעניינים מינהליים.....	548
7.3 סעיף 43 לחוק קובע כי כל נכה יקבל על חשבון המדינה טיפול במחלה שחלה בה בתקופת שירותו, עקב שירותו, בכל עת שיתגלה צורך בטיפול.....	549

7.4	הפרשנות לפיה המערערים זכאים למימון הטיפול הרפואי על חשבון המשיב עולה בקנה אחד עם תכליתו של החוק הנ"ל.....	550
7.5	סעיף 43(א1) לחוק הנ"ל חל גם על נכות זמנית.....	551
7.6	עתירה להשבת סכומי שעות ליווי סיעודי.....	552
7.7	עתירת להמשך תשלום הטבת דמי נסיעות קבועים לנכים - דין נכים המתגוררים בחו"ל.....	554
7.8	עתירה מינהלית למענק שנתי לציוד ביתי או השתתפות ברכישת מוצרי חשמל.....	555
7.9	עתירה להחזר הוצאות כספיות עבור שהייה במלון בתקופת החלמה.....	556
7.10	עתירת העותר כלפי ההחלטה שלא להכיר בזכאותו של העותר לרכב רפואי.....	558
7.11	האם ניתן להגביל בזמן את מימון הטיפול הנפשי לבן/בת הזוג של הנכה?.....	559
7.12	תביעה לקבלת ליווי הרפואי ותוספת עזרת הזולת.....	561
7.13	סירוב המדינה לשלם למלווה הזרה.....	563
7.14	עתירה להתאמת רכב רפואי לפני נכות מצרפית.....	565
7.15	עתירה שעניינה בזכויותיו של העותר כנכה צה"ל.....	567
7.16	הפחתת דמי קיום.....	569
7.17	עתירה הנוגעת לאפליה בחישוב התגמולים המגיעים לנכי צה"ל - העתירה נדחתה.....	570
7.18	בקשה לקבלת תגמולי מחייה באופן רטרואקטיבי מיום הגשת התביעה להכרה בזכאות מכוח חוק הנכים - הבקשה נדחתה.....	575
	פרק י"א: ביטוח למקרה מוות - סעיף 43 לחוק.....	577
	פרק י"ב: טיפול רפואי ותגמולים לחייל משוחרר - סעיף 43 לחוק.....	579
	פרק י"ג: תיאום דרגת משכורת; נכה שנפגע בשתי מלחמות - סעיפים 44 ו-44 לחוק.....	581
	חלק ג': חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970.....	583
	שער א': מבוא.....	583
	פרק א': מהותו של חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה.....	583
	פרק ב': ההסדרים השונים לקבלת תגמולים וקיצבאות.....	585
	פרק ג': קבלת תגמולים לנפגעי פעולות איבה - חוק התגמולים.....	587
	פרק ד': קבלת תגמולים לנכי צה"ל - חוק הנכים.....	589
	פרק ה': קבלת תגמולים לנפגעי תאונות עבודה - חוק הביטוח הלאומי.....	591
	פרק ו': השוואת ההסדרים.....	593

1. כללי	593
2. מחלה קונסטיטוציונלית - קשר סיבתי-משפטי	593
3. נטל ההוכחה	594
4. הבחנה בין תאונת עבודה לתאונת מקצוע וההבדלים בינם לבין	596
ההסדר בחוק הנכים	596
5. הבחנה בין תאונת עבודה לבין ההסדר בחוק הנכים	596
6. ההבדלים בין חוק התגמולים וחוק הנכים לבין חוקי	597
העבודה	597
שער ב': פרשנות	599
פרק א': הגדרות - סעיף 1 לחוק	599
1. הדין	599
2. "פעולת איבה"	601
3. התנגשות עם אמבולנס בתפקיד חילוץ עקב מעשה טרור ותחולת חוק	601
נפגעי פעולות איבה	602
4. "פגיעת איבה"	602
5. ההלכה הפסוקה	603
5.1 יש צורך בקשר סיבתי בין פעולת האיבה לפגיעה	603
5.2 לא כל אימת שנפגע אדם ומבצע הפגיעה לא אותר, או שסיבתה	603
אינה ידועה, מדובר בפעולת איבה	603
5.3 על-מנת שאדם יוכר כנפגע איבה חייב להתקיים קשר סיבתי	604
ממשי בין הפגיעה הנטענת לבין פעולת איבה מסויימת	605
5.4 הבדל בין רקע פלילי לפעולת איבה	605
5.5 האם התובע זכאי לקבל קצבה לפי חוק התגמולים לנפגעי פעולות	606
איבה, כבן משפחה של אחותו?	606
6. סעיף 12א(א) לחוק, אשר תוקן בשנת 2017 והוחל למפרע מיום	01.04.12
מכיר במניע משולב לאירוע איבה שהתרחש מחוץ לישראל.	
הוא לא דורש כי המטרה העיקרית או אף המשנית תהיה פגיעה בישראל	
או בעם היהודי, אך הוא יחול רק אם הוכח שהפעולה נעשתה בידי ארגון	
שהצהיר כי אחת ממטרותיו היא פגיעה בישראל או באזרחי ישראל או	
ביהודים, ובכלל זה פעולה שנעשתה תוך סיוע לארגון כאמור	606
7. שעה שהמומחה הכיר בקשר סיבתי של גרימה בין המחלה לבין אירוע	
האיבה, תפקידה של הוועדה הרפואית יהיה לכמת אם יש לכלול בנכות	
את מכלול הסימפטומים או שבגין חלקם כבר הוכרה העוררת במסגרת	
ההכרה במצבה הנפשי וקבלה אחוזי נכות	607

8. יש להחיל על תובעים אשר לוקים במחלה קונסטיטוציונלית כסכיזופרניה ומבקשים הכרה לנכותם על-פי חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה את ההלכות הנוהגות בעניין זה לגבי תובעים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום). לשון אחר - משהוכח כי הטריגר להתפרצות המחלה הקונסטיטוציונלית כסכיזופרניה נעוץ באירוע האיבה בו היה תובע מעורב, יש לזקוף לחובת אירוע האיבה את המחלה במלואה..... 607

פרק ב': חזקת פגיעת איבה - סעיף 2 לחוק 609

1. הדין 609

2. כללי 609

3. הלכה פסוקה 609

3.1 קבלת תשלום מארגון טרור לא מחייבת כי הפעולה נעשתה על רקע לאומני 609

3.2 סעיף 2 לחוק התגמולים אינו מעביר לכתפי המשיב את נטל השכנוע באופן אוטומטי 610

3.3 נפגע אדם בנסיבות שיש בהן יסוד סביר להניח שנפגע פגיעת איבה, יראו את הפגיעה כפגיעת איבה אם לא הוכח אחרת 611

3.4 משלא עמד העורר בנטל השכנוע בפעימה הראשונה ולא קמה החזקה שהפגיעה היא פגיעת איבה, לא מוטל על המשיבה נטל הפעימה השניה לשלול חזקה זו 612

3.5 האם מדובר בתאונת דרכים או תאונה בעקבות פעולת איבה? 612

שער ג': ריפוי, החלמה ושיקום, תגמול לנכה, ניכוי דמי חבר לארגון יציג 615

פרק א': ריפוי, החלמה ושיקום 615

1. הדין 615

2. מימון מכון כושר הכולל בריכת שחיה 615

3. הלוואה על חשבון קיצבה - עקב חובות 616

4. החזר הוצאות נסיעה לדיוני וועדה רפואית לעררים ולהחזר הוצאות בגין רכישת קנביס רפואי 616

פרק ב': תגמול לנכה - סעיפים 4 ו-4א לחוק 621

1. הדין 621

2. כללי 622

3. הלכה פסוקה 623

3.1 תפקידה של הרשות המאשרת היא לקבוע האם מדובר בפגיעת איבה כמשמעותה בחוק 623

3.2 חובת קיום קשר סיבתי בין פגיעת האיבה לבין נכותו של הנפגע 623

3.3 קביעת דרגת נכות היא בסמכותה של ועדה רפואית 623

624.....	3.4 פרשנותו של סעיף 34 לחוק שירות המדינה
627.....	פרק ג': ניכוי דמי חבר לארגון יציג - סעיף 4 לחוק
629.....	פרק ד': קביעת דרגת נכות - סעיף 5 לחוק
629.....	1. הדין
629.....	2. כללי
629.....	3. הלכה פסוקה
629.....	3.1 הוועדה תשקול אם יש מקום לקבוע למערער נכות זמנית בתחום הנפשי בעקבות האירוע שהוכר
630.....	3.2 הוועדה הרפואית תתייחס לממצאי הוועדה בכל הנוגע לראיות שעל יסודן קבעה שהמערער סבלה בפיגוע מפגיעת ראש
631.....	3.3 יש לדון בהחמרת מצבו של המערער
632.....	3.4 הוועדה מילאה אחר הוראת פסק-הדין, לפיכך בית-הדין לא יתערב
633.....	3.5 החלטת הוועדה הרפואית לעררים ניתנת לערעור בפני בית-הדין האזורי לעבודה בשאלה משפטית בלבד
634.....	3.6 סעיף 5(ד) לחוק התגמולים מחיל את הוראת סעיף 119 לחוק הביטוח הלאומי
634.....	3.7 רופא או וועדה רפואית שנתמנו לעניין סעיף 118 לחוק הביטוח יקבעו את דרגת הנכות לפי המבחנים והכללים שהותקנו על-פי סעיף 10(ב) לחוק הנכים
635.....	3.8 היעדר נימוק בקביעה כי אין קשר על דרך של "החמרה" בין האירועים המוחיים שפקדו את המבקש ובין פגיעתו שהוכרה כפגיעת איבה
638.....	3.9 ערעור על אי-נימוק בדחיית בקשת המערער לקביעת דרגת נכותו מחדש בשל החמרת מצבו עקב אירוע פעולת איבה בו נפגע
639.....	3.10 אי-נימוק בקביעה הוועדה - אי-התייחסות לא התייחסה לאף אחד מגורמי הסיכון עליהם עמדה הוועדה מדרג ראשון
641.....	3.11 ערעור לפי סעיף 5 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה - אירוע איבה מיום 18.01.91
644.....	3.12 ערעור לפי סעיף 5 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה - אירוע איבה מיום 08.02.06
646.....	3.13 ערעור לפי סעיף לפני ערעור לפי סעיף 5 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה - התייחסות הוועדה לכלל המסמכים - אירוע איבה מיום 25.07.06
648.....	3.14 ערעור על החלטת הוועדה הרפואית לעררים לפיה קיימת החמרה במצבו של המשיב בשיעור של 10% - אי-נימוק החלטת הוועדה
651.....	פרק ה': עניינים שונים - סעיפים 6א עד 8 לחוק
651.....	1. ביטוח חיים - סעיף 6א לחוק

2. תגמול והטבות לבני משפחה - סעיף 7 לחוק.....651

3. מענק להוצאות קבורה - סעיף 7ב לחוק.....653

4. תשלום חודשי בעד אבדן הכנסה לאפוטרופוס של יתום משני הוריו - סעיף 7ד לחוק.....653

5. היעדרות קרוב משפחה מעבודה - סעיף 7ה לחוק.....653

6. דין נפגע או בן משפחה לעניין כל חיקוק אחר.....653

שער ד': סמכות שר הרווחה, מינוי רשות מאשרת, ערר, סמכות בית-הדין לעבודה, קביעת מועדים ייצוג בפני בית-הדין - סעיפים 9 עד 14 לחוק.....655

פרק א': סמכות שר העבודה והרווחה - סעיף 9 לחוק.....655

פרק ב': מינוי רשות מאשרת - סעיף 10 לחוק.....657

1. הדין.....657

2. כללי.....657

3. בקשת רשות ערעור - מניעה מלדון בנכות שמיעה.....657

פרק ג': ערר - סעיף 11 לחוק.....659

1. הדין.....659

2. כללי.....659

3. הוראת הסופיות 11(ה) לחוק.....659

4. הלכה פסוקה.....660

4.1 על העותרת להעלות בוועדה את טענותיה וככל שלא תישא החלטתה חן בעיניה בנקודה משפטית תוכל לערער בפני בית-הדין האזורי לעבודה.....660

4.2 כל טעות מהווה נשוא לביקורת שיפוטית.....660

4.3 העורר לא הרים את נטל השכנוע, לא הוכח כי פגיעתו היתה חלק מאירוע האיבה.....661

פרק ד': אישור פגיעת איבה - סעיף 12 לחוק.....663

1. הדין.....663

2. כללי.....663

3. ההלכה הפסוקה.....664

3.1 התאמת סעיף ליקוי לאור סבל מרעשים טנטון וסחרחורת.....664

3.2 בקשת רשות ערעור דחיית ערעור על קביעת דרגות נכות זמניות בגין ליקוי שמיעה וטנטון.....665

פרק ה': סמכות בית-דין לעבודה - סעיף 13 לחוק.....669

פרק ו': קביעת מועדים; ייצוג בפני בית-דין - סעיפים 13א ו-14 לחוק.....671

שער ה': תחולת חוק הביטוח, תגמול לפי חוק זה או גימלה לפי חוק הביטוח עקב מאורע אחר, תגמול לפי חוק זה או גימלה לפי חוק הביטוח ליתום - סעיפים 15 עד 16 לחוק..... 673

פרק א': תחולת חוק הביטוח - סעיף 15 לחוק..... 673

פרק ב': תגמול לפי חוק זה או גימלה לפי חוק הביטוח עקב מאורע אחר - סעיף 16 לחוק..... 675

1. הדין..... 675

2. כללי..... 675

3. פרשנותו של סעיף 34 לחוק שירות המדינה..... 676

פרק ג': תגמול לפי חוק זה או גימלה לפי חוק הביטוח ליתום - סעיף 16 לחוק..... 677

שער ו': תגמולים לפי חוק זה ותגמולים או פיצויים לפי חוקים אחרים, תגמול לבן משפחה לפי חוק משפחות חיילים ולפי חוק זה, תגמול לנכה לפי חוק הנכים ולפי חוק זה, תגמולים לנכה ובן משפחה לפי מספר חוקים - סעיפים 17 עד 17ג לחוק..... 679

פרק א': תגמולים לפי חוק זה ותגמולים או פיצויים לפי חוקים אחרים - סעיף 17 לחוק..... 679

פרק ב': תגמול לבן משפחה לפי חוק משפחות חיילים ולפי חוק זה; תגמול לנכה לפי חוק הנכים ולפי חוק זה; תגמולים לנכה ובן משפחה לפי מספר חוקים - סעיפים 17א עד 17ג לחוק..... 681

שער ז': טובות הנאה, תגמולים לפי חוק זה מכוח מספר עילות, הוראות לעניין נפגע מפעולת איבה שמטרתה המשנית היא פגיעה בישראל..... 683

פרק א': טובות הנאה - סעיף 17ד לחוק..... 683

פרק ב': תגמולים לפי חוק זה מכוח מספר עילות - סעיף 17ה לחוק..... 685

פרק ג': הוראות לעניין נפגע מפעולת איבה שמטרתה המשנית היא פגיעה בישראל - סעיף 17ו לחוק..... 687

שער ח': תגמולים מאוצר המדינה, נפגע מפעולת איבה נגד העם היהודי - החלת החוק, תחולה, נפגעי התש"ח-התש"ט, בני משפחה, סייג - סעיפים 18 עד 22 לחוק..... 689

פרק א': תגמולים מאוצר המדינה - סעיף 18 לחוק..... 689

פרק ב': נפגע מפעולת איבה נגד העם היהודי - החלת החוק - סעיף 18א לחוק..... 691

פרק ג': תחולה - סעיף 19 לחוק..... 693

פרק ד': עניינים שונים..... 695

1. נפגעי התש"ח-התש"ט - סעיף 19א לחוק..... 695

695.....	2. בני משפחה - סעיף 19ב לחוק.....
695.....	3. סייג - סעיף 19ג לחוק.....
696.....	4. תביעה לתגמול - סעיף 19ד לחוק.....
696.....	5. חובת עדכון פרטים - סעיף 19ה לחוק.....
696.....	6. עונשין - סעיף 19ו לחוק.....
697.....	7. תשלום שלא על-ידי המוסד - סעיף 20 לחוק.....
697.....	8. סמל ותעודה לנכים - סעיף 20א לחוק.....
698.....	9. ביצוע - סעיף 21 לחוק.....
698.....	10. תיאומים - סעיף 22 לחוק.....
	חלק ד': חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950, חוק קיצבאות לחיילי מילואים, חוק המשטרה - נכים ונספים..... 699
699.....	שער א': כללי - סעיפים 1 עד 6 לחוק..... 699
699.....	פרק א': פירושים - סעיף 1 לחוק..... 699
699.....	1. הדין.....
702.....	2. תכלית החוק.....
702.....	3. "נספה" היסטוריה חקיקתית.....
703.....	4. "ידועה בציבור" - אלמנה לצורך קבלת התגמולים.....
704.....	5. בן חורג.....
704.....	6. "עקב השירות".....
705.....	7. הגדרת "בן משפחה".....
705.....	8. הגדרת "נכות".....
705.....	9. הלכה פסוקה.....
705.....	9.1 אין קשר בין הנכות של המנוח לבין פטירתו.....
705.....	9.2 המנוח בעת פטירתו שוחרר זה מכבר מן השירות, לפיכך אינו חוסה תחת ההגדרה של חייל אלא חייל משוחרר.....
706.....	9.3 יש לראות במערערת כידועה בציבור של המנוח היות והתמלאו שני הקרטריונים להגדרת ידועה בציבור.....
706.....	9.4 ערעור על החלטת קצין התגמולים לדחות את בקשתה של המערערת להכיר בזכויותיה לפי חוק משפחות חיילים.....
710.....	9.5 בקשה לסילוק על-הסף - תביעת יורשים.....
713.....	פרק ב': תחולת החוק על אלמן - סעיף 1א לחוק..... 713
715.....	פרק ג': סמכות להעלות שיעורים - סעיף 1ב לחוק..... 715
715.....	פרק ד': מחלות בשירות בחזקת מחלה עקב השירות, חבלה בדרך למחנה או ממנו, מוות בשירות בחזקת מוות עקב השירות - סעיפים 2 עד 2ב לחוק..... 717
717.....	1. הדין.....
717.....	2. הוספת סעיפים 2א ו-2ב לחוק.....

718.....	3. הקשר הסיבתי בחוקי התגמולים - כללי
719.....	4. נטל ההוכחה על-פי חוק משפחות חיילים שנספו - סעיף 2א-2ב לחוק
720.....	5. סעיף 2א - הרחבת היקף זכויות משפחות נספים
720.....	6. היעדרות ללא רשות מן השירות
721.....	7. ההלכה הפסוקה
721.....	7.1 במועד מותה של המנוחה היא נעדרה שלא ברשות מן השירות ונחשבה לנפקדת
721.....	7.2 לא הוכח קשר בין נסיבות מותו של המנוח לבין נכותו המוכרת כמשמעותו בחוק
722.....	7.3 כאשר מדובר באירוע שהתרחש בבית ובזמן חופשה, נטל ההוכחה היה ונשאר על המערערים
722.....	7.4 הנטל רובץ על כתפי המשיב היות ורק הוא יודע מה היה מעמד המנוח ביום מותו
723.....	7.5 אין קשר סיבתי-רפואי בין חשיפה לחומרים ממיסים לבין תסמונת דום - נשימה בשינה
723.....	7.6 כאשר יש היתר כדין לחופשה אזי המנוח הינו בגדר נספה
723.....	7.7 מחיקת תביעה בעקבות חוסר סמכות עניינית
724.....	7.8 המנוח נחשב כ"נספה" לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה - נסיעה ברכב אזרחי ללא מדים
725.....	7.9 האם הוכיח המשיב כי הפטירה לא היתה עקב השירות - שכן לא הוכחה חשיפה לקרינה אלקטרו-מגנטית?
726.....	7.10 תביעת פיצויים בגין נזקי גוף שנגרמו לתובעת לאחר שנתקלה בזיו במדרכה
727.....	7.11 ערעור על פסק-דין הדוחה הכרה באם שכולה
731.....	7.12 ערעור על פסק-דינה של ועדת הערר, שלא קיבלה את בקשתם של הורי המנוח, להכיר בהם כבני משפחתו של נספה - סרטן מעי הגס - הערעור נדחה
735.....	פרק ה': דין נעדרים - סעיף 3 לחוק
737.....	פרק ו': קצין תגמולים - סעיף 4 לחוק
739.....	פרק ז': ועדת ערעור - סעיף 5 לחוק
741.....	פרק ח': סמכויות עזר - סעיף 6 לחוק
741.....	1. הדין
741.....	2. האם וועדה רפואית מוסמכת להורות על עריכת חקירה סמויה בעניינו של נבדק על-מנת לאסוף מידע באשר למצבו הרפואי או התפקודי?
745.....	שער ב': שיעורי תגמולים - סעיפים 7 עד 13 לחוק
745.....	פרק א': תגמולים לאלמנה בלי ילדים - סעיף 7 לחוק
747.....	פרק ב': תגמולים לאלמנה עם יתומים - סעיף 8 לחוק

749	פרק ג': עניינים שונים
749.....	1. תגמולים לאלמנה במצב מיוחד - סעיף 8א לחוק
749.....	2. סכום חודשי למימון צרכים מיוחדים - סעיף 8ב לחוק
749.....	3. תוספת לאלמנה של נספה - סעיף 8ג לחוק
749.....	4. תגמולים בעד יתומים ואחים - סעיף 9 לחוק
750.....	5. תגמולים בעד יתומים משני הוריהם - סעיף 9ב לחוק
750.....	6. תגמולים לשכולים - סעיף 10 לחוק
751.....	7. תוספת להורים שכולים בעד אחי הנספה - סעיף 10א לחוק
752.....	8. תשלום חודשי לצרכים מיוחדים - סעיף 10ג לחוק
752.....	9. תגמול לשכול במצב מיוחד - סעיף 11 לחוק
753.....	10. תגמולים להורים זקנים - סעיף 12 לחוק
754.....	11. דין גרושה הזכאית למזונות - סעיף 13א לחוק
754.....	12. דין גרושה שיש איתה יתומים של נספה - סעיף 13ב לחוק
755.....	13. אישה שעזבה את הנספה - סעיף 13ג לחוק
757	שער ג': הענקות אחרות - סעיפים 14 ו-15 לחוק
14	פרק א': תוספת לתקופת הריון והענקת מיוחדת בקשר ללידה - סעיף 14 לחוק
757	פרק ב': מענק מיוחד לאלמנה בעת התאלמנותה - סעיף 14א לחוק
759	פרק ג': מענק מיוחד - סעיף 14ב לחוק
761	פרק ד': ביטוח בפני מחלה - סעיף 15 לחוק
763	שער ד': הטבות - סעיפים 15א עד 15ט לחוק
765	פרק א': הטבות והיקפן - סעיף 15א לחוק
767	פרק ב': הטבות לשיקום תעסוקתי - סעיף 15ב לחוק
769	פרק ג': הטבות רכב וניידות - סעיף 15ג לחוק
771	פרק ד': הטבות לרווחה - סעיף 15ד לחוק
771.....	1. הדין
774.....	2. כללי
774.....	3. ערעור על פסק-דין הדוחה בקשה לסיוע בדיור
777	פרק ה': עניינים שונים
777.....	1. הטבות לדיור - סעיף 15ה לחוק
779.....	2. הטבות רפואיות - סעיף 15ו לחוק
781.....	3. הטבות לטיפול - סעיף 15ז לחוק
782.....	4. הטבות להנצחה - סעיף 15ח לחוק
783.....	5. ועדת חריגים להטבות - סעיף 15ט לחוק
785	שער ה': סייגים לזכות התגמול - סעיפים 16 עד 21 לחוק
785	פרק א': התנהגות רעה חמורה - סעיף 16 לחוק
785.....	1. הדין

2.	שימוש בסמים - התנהגות רעה	785
3.	ההלכה הפסוקה	785
3.1.	מותו של המנוח אינו בגדר התנהגות רעה	785
3.2.	נהיגה ללא רישיון מהווה התנהגות רעה חמורה	785
3.3.	האם התנהגות המנוח מהווה התנהגות רעה חמורה ?	786
3.4.	מחדליהם של אחרים, בין אם זה מפקדו הישיר של החייל והחיילים שסבבו אותו, ובין אם מחדלים מערכתיים (והיו מחדלים משמעותיים, בכך אין כל ספק!) אין כדי להקהות ממעשיו הרעים והחמורים של המנוח, וזאת גם בהתעלם מן התוצאה הקשה שהובילה למותו של המנוח וחייל נוסף, ולפציעתם של שלושה חיילים נוספים	790
	פרק ב': נטילת תגמול במקרים מסויימים - סעיף 17 לחוק	791
	פרק ג': מקבל תגמול או הטבה המרצה עונש מאסר - סעיף 18 לחוק	793
	פרק ד': הפסקת תגמול והטבה לבני משפחתו של נעדר - סעיף 19 לחוק	795
	פרק ה': תגמול לאלמנה שהיא גם שכולה ולאמנה שהתאלמנה מנספה - סעיף 20 לחוק	797
1.	הדין	797
2.	תביעה להמשך תשלום קיצבת השארים	797
	פרק ו': תגמולים לבן משפחה לפי חוק זה ולפי חוק נפגעי איבה - סעיף 20 לחוק	799
	פרק ז': תגמול חודשי ופיצויים לפי חוק אחר - סעיף 21 לחוק	801
1.	הדין	801
2.	פרשנות סעיף 21 לחוק	802
3.	יחסי הגומלין בין חוק הפלת"ד לבין חוק משפחות חיילים שנספו	803
4.	ההלכה הפסוקה	803
4.1.	התביעה לא מגלה עילה לפיצוי המערערת כניזוק משני על-פי אמות-המידה שנקבעו	803
4.2.	כאשר המנוח נהרג והוא לא היה בשירות הצבאי אין המאשימה זכאית לתגמולים	804
4.3.	על הנתבעת לפצות את התובע בסכום השווה ל- 80% משילוש הסכום המשתלם	804
	פרק ח': עניינים שונים	807
1.	זכויות לפי חוק זה ולפי חוק הביטוח הלאומי, התשי"ד-1953 - סעיף 21 לחוק	807
2.	זכויות לפי חוק זה ולפי חוק שירות המדינה (גימלאות), התשט"ו-1955 - סעיף 21 לחוק	808
	שער ו': סדרי התביעה - סעיפים 23 עד 26 לחוק	809

809	פרק א': בקשות - סעיף 23 לחוק
809.....	1. הדין
809.....	2. חזקת מסירת ההחלטה
809.....	3. טיבה של ההחלטה - תוקפן של הנחיות פנימיות
810.....	4. הלכה הפסוקה
813	פרק ב': מילוה לתובע עד מתן החלטה - סעיף 24 לחוק
815	פרק ג': ערעור - סעיף 25 לחוק
815.....	1. הדין
815.....	2. כללי
816.....	3. הלכה פסוקה
816.....	3.1 יש להחזיר את תיקה של המערערת לקצין התגמולים, על-מנת שיתן החלטה חדשה לאחר שיבחן את רקע מחלתו של המנוח
816.....	3.2 לא הוכח מהפן העובדתי והרפואי כאחד, שהמחלה נגרמה עקב תנאי השירות בצבא
816.....	3.3 היפוך נטלי הראיה אין בו כדי לשנות את תוצאות פסק-דינה של הוועדה
817.....	3.4 ניתן לערער בנקודה משפטית בלבד
817.....	3.5 יש לקבל את הערעור ולקבוע כי המנוח הינו בגדר נספה
819	פרק ד': החלטות חדשות - סעיף 25א לחוק
819.....	1. הדין
819.....	2. כללי
819.....	3. הלכה פסוקה
819.....	3.1 התצהירים מהווים ראיה חדשה כמשמעותה בסעיף 25א(א) לחוק חיילים
819.....	3.2 יש להניח בפני קצין התגמולים, ראיות חדשות שלא היו בפניו עת נתן את ההחלטה הקודמת
819.....	3.3 המשיב כבול לעת מתן החלטתו נשוא הערעור להחלטת קצין התגמולים לחוק הנכים בדבר הכרה בטרשת העורקים
820	פרק ה': עניינים שונים
823.....	1. החזרת כספים ששולמו שלא כדין - סעיף 25ב לחוק
823.....	2. עיכוב זמני של תגמולים - סעיף 25ג לחוק
823.....	3. התיישנות תביעות - סעיף 26 לחוק
825	שער ז': סדרי תשלום - סעיפים 27 עד 35 לחוק
825.....	פרק א': התשלום מאוצר המדינה - סעיף 27 לחוק
827.....	פרק ב': מאימתי משלמים תגמולים - סעיף 28 לחוק
829.....	פרק ג': מאימתי יינתנו הטבות - סעיף 28א לחוק
829.....	1. הדין
829.....	2. משמעות הוראת סעיף 28א לחוק

830.....	3. ההלכה הפסוקה.....
830....	3.1 על-מנת לפתוח את דלת הוועדה יש לעמוד בנטל ההוכחה.....
	3.2 ראוי ונכון להקדים את המועד ליום הפטירה כל אימת שזהותו של המבקש הוכרה.....
831.....	3.3 אין מקום להתערב בהחלטת המשיב.....
831.....	3.4 המועד הקובע בו בוחנים את מעמדם של השארים הינו המועד בו הוגשה הבקשה גם באם מועד ההכרה היה לאחר מועד זה.....
832.....	פרק ד': תגמול בעד יתום המשרת שירות חובה בצה"ל - סעיף 29 לחוק
835.....	פרק ה': מענק נישואין לילדו של נספה - סעיף 29א לחוק
837.....	פרק ו': עניינים שונים
839.....	1. מענק ליתום שהגיע למצוות - סעיף 29ג לחוק.....
839.....	2. קצובת הבראה ונופש - סעיף 29ד לחוק.....
839.....	3. מענק ליתום שני הוריו - סעיף 29ה לחוק.....
840.....	4. תגמולים והטבות - הוראות שונות - סעיף 31 לחוק.....
840.....	5. ניכוי דמי חבר לארגון יציג - סעיף 31א לחוק.....
841.....	6. ניכוי תשלומי יתר - סעיף 31ב לחוק.....
841.....	7. סילוק מלוות שיקום - סעיף 32 לחוק.....
841.....	8. דין יתרות התגמולים המגיעים לבן משפחה שנפטר - סעיף 32א לחוק.....
843.....	שער ח': תקנות - שיקום - סעיפים 33 עד 35 לחוק
843.....	פרק א': תקנות בדבר שיקום - סעיף 33 לחוק
845.....	פרק ב': חובת העסקה אחרי גיל הפרישה - סעיף 33א לחוק
847.....	פרק ג': עניינים שונים
847.....	1. הקלות שונות - סעיף 34 לחוק.....
848.....	2. הגדרות מיוחדות - סעיף 35 לחוק.....
849.....	שער ט': עניינים שונים
849.....	פרק א': הוועדה למתן סיוע לפני משורת הדין - סעיף 35א לחוק...
851.....	פרק ב': שונות - סעיפים 36 עד 37א לחוק
853.....	פרק ג': הקבורה הצבאית
855.....	פרק ד': נוהלים פנימיים ומועדים
857.....	פרק ה': תביעת קיבוץ - ידיד בית-המשפט
859.....	פרק ו': חוק תשלום קיצבאות לחיילי מילואים ולבני משפחותיהם, התשס"ב-2002.....
869.....	פרק ז': חוק המשטרה (נכים ונספים), התשמ"א-1981
869.....	1. הדין.....
871.....	2. סעיף 1 לחוק.....
871.....	3. השוואת מעמד השוטר למעמד החייל והחלת חוק הנכים בהתאם - סעיף 2 לחוק.....
871.....	

4.	נטל ההוכחה - שוטר שנפגע לאחר שפרש מן המשטרה - סעיף 3 לחוק	872.....
5.	שוטר שנפגע כתוצאה מטיפול רפואי לקוי	872.....
6.	סעיף 5 לחוק	872.....
7.	בקשה לסילוק התביעה על-הסף בהיעדר עילה	873.....
8.	בקשה להורות על דחיית הודעה לצד ג' על-הסף, מחמת ייחוד עילה	874.....